
**POSTUPY NA PREDCHÁDZANIE PODVODOM A
NEZROVNALOSTIAM
V SLOVENSKOM METROLOGICKOM ÚSTAVE**

Úvod

Podľa § 5 ods. 1 písm. h) zákona č. 357/2015 Z. z. o finančnej kontrole a audite a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o finančnej kontrole a audite“) je Slovenský metrologický ústav (ďalej len „ústav“) ako orgán verejnej správy povinný vytvoriť, zachovávať a rozvíjať finančné riadenie, v rámci ktorého zabezpečuje predchádzanie podvodom a nezrovnalostiam, ich odhaľovanie a zabezpečenie nápravy. Zodpovednosť za zavádzanie preventívnych a detekčných opatrení proti podvodom a nezrovnalostiam nesú primárne vedúci zamestnanci, ktorí zodpovedajú za proces riadenia rizík v rámci ústavu. Za zavádzanie nápravných opatrení v prípadoch preukázania podvodu alebo nezrovnalosti zodpovedá generálny riaditeľ.

Ústav sa zaväzuje zachovávať právne, etické a morálne štandardy, dodržiavať zásady integrity, objektivity a čestnosti a na základe spôsobu, akým vykonáva svoju činnosť a plní svoje úlohy a ciele, chce byť vnímaný ako **subjekt, ktorý bojuje proti podvodom a nezrovnalostiam či inému protiprávnemu konaniu**. Tento záväzok pritom musí byť spoločný pre všetkých zamestnancov ústavu. Cieľom týchto postupov je zaviesť v rámci ústavu takú kultúru, ktorá bude odrádzať od podvodnej činnosti či iného protiprávneho konania a uľahčí predchádzanie podvodom a ich odhaľovanie a vytvoriť také postupy, ktoré pomôžu pri vyšetrowaní podvodov a súvisiacich trestných činov, ako aj iných protiprávných konaní a ktoré zabezpečia, aby sa takéto prípady riešili včas a vhodným spôsobom.

Pojem **podvod** sa bežne používa na opísanie širokej škály protiprávných konaní vrátane krádeží, korupcie, sprenevery, podplácania, falšovania, skresľovania či zamlčovania dôležitých skutočností. Často sa s ním spája podvodné konanie s cieľom dosiahnutia osobného zisku, zisku pre prepojené osoby alebo tretie strany a súčasne strata pre inú stranu. Kľúčovým prvkom je preto úmysel, ktorý odlišuje podvody od nezrovnalostí.

1. Základné pojmy

Na účely týchto postupov sa definujú nasledovné základné pojmy:

- a) **podvodom** je trestný čin podvodu podľa § 221 a nasl. Trestného zákona v znení neskorších predpisov (ide napr. o úverový, poisťovací, kapitálový alebo subvenčný podvod);
- b) **nezrovnalost'ou** je akékoľvek neúmyselné porušenie práva Európskej únie (ďalej len „EÚ“) alebo vnútroštátneho práva týkajúceho sa jeho uplatňovania, vyplývajúce z konania alebo opomenutia takéhoto konania zo strany ústavu v prípade, ak sa ústav zúčastňuje na vykonávaní európskych štrukturálnych a investičných fondov,¹ dôsledkom čoho je alebo by bol negatívny dopad na rozpočet EÚ zaťažením všeobecného rozpočtu

¹ Európsky fond regionálneho rozvoja, Európsky sociálny fond, Kohézny fond, Európsky námorný a rybársky fond a Európsky poľnohospodársky fond pre rozvoj vidieka.

neoprávneným výdavkom; na účely týchto postupov sa nezrovnalosťou rozumie tak nezrovnalosť, ako aj systémová nezrovnalosť;

- c) **systémovou nezrovnalosťou** je každá nezrovnalosť, ktorá sa môže vyskytnúť opakovane, s vysokou pravdepodobnosťou výskytu pri podobnom type operácií a ktorá je dôsledkom závažného nedostatku účinného fungovania systémov riadenia a kontroly, a to vrátane nestanovenia vhodných postupov v súlade s nariadením² a pravidlami pre jednotlivé fondy;
- d) **podvodom v rámci EÚ s dopadom na finančné záujmy EÚ** je každý úmyselný trestný čin alebo opomenutie týkajúce sa:
1. používania alebo predkladania nepravých, nesprávnych alebo neúplných výkazov alebo dokumentov, ktoré majú za následok odcudzenie alebo protiprávne zadržanie finančných prostriedkov, resp. nezákonný úbytok prostriedkov zo všeobecného rozpočtu EÚ, z rozpočtu spravovaného EÚ alebo v zastúpení EÚ,
 2. nezverejnenia informácií v rozpore s konkrétnou povinnosťou, ktoré má za následok odcudzenie alebo protiprávne zadržanie finančných prostriedkov, resp. nezákonný úbytok prostriedkov zo všeobecného rozpočtu EÚ, z rozpočtu spravovaného EÚ alebo v zastúpení EÚ alebo
 3. nesprávneho použitia týchto finančných prostriedkov na iné účely, ako sú tie, na ktoré boli pôvodne vyčlenené, resp. nesprávneho použitia právoplatne nadobudnutého zisku, ktoré má za následok nezákonný úbytok prostriedkov zo všeobecného rozpočtu EÚ, z rozpočtu spravovaného EÚ alebo v zastúpení EÚ;³
- e) **príspevkom** sú finančné prostriedky poskytované z európskych štrukturálnych a investičných fondov a finančné prostriedky poskytované zo štátneho rozpočtu určené na financovanie spoločných programov Slovenskej republiky a EÚ; príspevok je poskytovaný vo forme nenávratného finančného príspevku na realizáciu projektu na základe zmluvy o poskytnutí nenávratného finančného príspevku alebo rozhodnutia;⁴
- f) **projektom** je súhrn aktivít, na ktoré sa vzťahuje poskytnutie príspevku, ktoré predkladá ústav ako žiadateľ v žiadosti o poskytnutie príspevku a ktoré realizuje ústav ako prijímateľ sám alebo s partnerom v súlade so zmluvou alebo rozhodnutím, projektom je aj integrovaný projekt a kolektívna investícia;⁵
- g) **žiadateľom** je ústav v prípade, ak žiada o poskytnutie príspevku do nadobudnutia účinnosti zmluvy alebo právoplatnosti rozhodnutia alebo predkladá projektový zámer;

² Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1303/2013.

³ Článok 1 ods. 1 písm. a) a b) Dohovoru vypracovaného na základe článku K.3 Zmluvy o Európskej únii o ochrane finančných záujmov Európskych spoločenstiev.

§ 261 až 263 Trestného zákona v znení neskorších predpisov (trestný čin poškodzovania finančných záujmov EÚ).

⁴ § 3 ods. 1 písm. a) zákona č. 292/2014 Z. z. o príspevku poskytovanom z európskych štrukturálnych a investičných fondov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. ⁵ § 3 ods. 1 písm. b) zákona č. 292/2014 Z. z.

- h) **prijímateľom** je ústav od nadobudnutia účinnosti zmluvy alebo právoplatnosti rozhodnutia v prípade schválenia jeho žiadosti o poskytnutie príspevku;
- i) **partnerom** je osoba, ktorá sa spolupodieľa na príprave projektu s ústavom ako žiadateľom a na realizácii projektu s ústavom ako prijímateľom podľa zmluvy o poskytnutí príspevku alebo podľa písomnej zmluvy uzavretej medzi ústavom ako prijímateľom a partnerom, alebo ktorá sa spolupodieľa na realizácii projektu s ústavom ako prijímateľom podľa zmluvy o poskytnutí príspevku alebo podľa písomnej zmluvy uzavretej medzi ústavom ako prijímateľom a partnerom;
- j) **poskytovateľom** je riadiaci orgán alebo Pôdohospodárska platobná agentúra pre poskytovanie príspevku z Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka; poskytovateľom môže byť sprostredkovateľský orgán, ak ho tým riadiaci orgán poverí;
- k) **konfliktom záujmov** je skutočnosť, keď z finančných, osobných, rodinných, politických alebo iných dôvodov je narušený alebo ohrozený nestranný, transparentný, nediskriminačný, efektívny, hospodárny a objektívny výkon funkcií pri poskytovaní príspevku;
- l) **podnetom** je oznámenie skutočností nasvedčujúcich tomu, že bol spáchaný podvod alebo nezrovnalosť;
- m) **ohlasovateľom** je akákoľvek fyzická osoba, ktorá podá podnet podľa písm. l).

ZA ÚČELOM PREDCHÁDZANIA PODVODOM A NEZROVNALOSTIAM MÁ ÚSTAV ZAVEDENÉ NASLEDOVNÉ POSTUPY:

2. Predchádzanie podvodom a nezrovnalostiam

Úlohou ústavu je zabezpečiť pravidelné vzdelávanie a zvyšovanie etického povedomia svojich zamestnancov v oblasti predchádzania podvodom a nezrovnalostiam, ako aj v oblasti poskytovania súčinnosti pri preverovaní zistených podozrení z podvodov a nezrovnalostí a ich nahlasovania príslušným orgánom.

Zamestnanci ústavu sú povinní zdržať sa pri plnení svojich pracovných úloh akéhokoľvek protiprávneho konania vedúceho k podvodu alebo nezrovnalosti, pričom porušenie protikorupčných predpisov a pravidiel zo strany zamestnanca ústavu sa považuje za závažné porušenie pracovnej disciplíny.

Vedúci zamestnanci ústavu zodpovedajú za **proces riadenia rizík** v rámci ústavu. Pri aktualizácii katalógu (zoznamu) rizík zohľadňujú jednotlivé organizačné útvary aj možný výskyt podvodných alebo iných protiprávných konaní, ktoré by mohli akýmkoľvek spôsobom ohrozovať činnosť ústavu. So schváleným katalógom rizík vrátane korupčných rizík, ako aj s jeho aktualizáciami je oboznamovaný generálny riaditeľ. Katalóg rizík ústavu vrátane jeho aktualizácií, ako aj schválená správa sú dostupné pre všetkých zamestnancov ústavu.

Ústav má v súlade s [uznesením vlády SR č. 585/2018 k Návrhu protikorupčnej politiky Slovenskej republiky na roky 2019 – 2023](#) vypracovaný **protikorupčný program**, ktorý každoročne vyhodnocuje a aktualizuje, pričom aktualizované znenia protikorupčného programu, ako aj jednotlivé hodnotiace správy sú zverejnené na webovom sídle ústavu - <https://www.smu.sk/protikorupcny-program/>. Protikorupčný program ústavu nadväzuje na schválenú Protikorupčnú politiku SR.

3. Preverovanie podaných podnetov a nahlasovanie zistených podozrení z podvodov a nezrovnalostí

Možnosti nahlasovania podozrení z podvodu, nezrovnalosti, korupcie, prípadne inej protispoločenskej činnosti: oznamovanie protispoločenskej činnosti v ústave prostredníctvom e-mailovej adresy protispolocenskacinnost@smu.gov.sk, poštou alebo ústne zodpovednej osobe.

Postup pri podávaní, preverovaní a evidovaní podaných oznámení, ako aj podrobnosti o oprávneniach zodpovednej osoby pri preverovaní oznámení podľa zákona č. 54/2019 Z. z. o ochrane oznamovateľov protispoločenskej činnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 189/2023 Z. z. sú upravené v smernici ústavu.

Informácie o oznamovaní protispoločenskej činnosti sú dostupné aj na webovom sídle ústavu www.smu.sk/oznamovanie-protispolocenskej-cinnosti-na-smu/.

Anonymné, resp. neanonymné oznamovanie podozrení z korupcie prostredníctvom antikorupčnej linky zriadenej Úradom vlády SR – <https://www.bojprotikorupcii.gov.sk/antikorupcna-linka/> alebo písomným podaním doručeným na e-mailovú adresu bpk@vlada.gov.sk; na stránke <https://www.bojprotikorupcii.gov.sk/kam-oznamiťkorupciu/> sú uvedené aj ďalšie kontakty, kam je možné oznámiť podozrenie z korupcie

Anonymné, resp. neanonymné nahlasovanie podozrení z nezrovnalostí na e-mailovú adresu zriadenú Úradom vlády SR - nezrovnalosti@vlada.gov.sk (potrebné náležitosti zasielaného podnetu sú uvedené na jeho webovom sídle - <https://www.olaf.vlada.gov.sk/nahlasovanie-podozreni-z-nezrovnalosti-pri-cerpaniprostriedkov-eu/>)

Neanonymné nahlasovanie podozrení z trestných činov (najmä podozrení z podvodu v zmysle Dohovoru o ochrane finančných záujmov Európskych spoločností) alebo inej nezákonnej činnosti s dopadom na finančné prostriedky EÚ a štátneho rozpočtu na e-mailovú adresu infoirq@minv.sk zriadenú Národnou protikorupčnou jednotkou v spolupráci s OCKÚ OLAF.

Anonymné nahlasovanie podozrení z podvodov a nezrovnalostí s dopadom na finančné prostriedky EÚ na OLAF - https://fns.olaf.europa.eu/main_sk.htm; OLAF možno kontaktovať vo všetkých úradných jazykoch rôznymi spôsobmi, pričom všeobecné kontaktné údaje sú zverejnené na https://ec.europa.eu/anti-fraud/contacts/general-contacts_sk.

4. Prijímanie nápravných opatrení a disciplinárna zodpovednosť

V prípade, ak sa na základe právoplatného rozhodnutia príslušného orgánu, ktorému bolo podozrenie z podvodného konania alebo nezrovnalosti, prípadne iného protiprávneho konania nahlásené, preukáže na strane dotknutého zamestnanca ústavu podvodné konanie alebo nezrovnalosť, prípadne iné protiprávne konanie, prijme generálny riaditeľ nápravné opatrenia za účelom eliminácie, ako aj predchádzania takémuto alebo obdobnému protiprávnemu konaniu v budúcnosti.

Ústav vykonáva kontrolu, a to aj opakovanú za účelom preverenia plnenia prijatých nápravných opatrení zo strany dotknutého zamestnanca ústavu, prípadne príslušného organizačného útvaru.

V prípade preukázania podvodného konania alebo nezrovnalosti, prípadne iného protiprávneho konania pôjde na strane dotknutého zamestnanca o porušenie pracovnej disciplíny. Pri porušení pracovnej disciplíny zamestnanca ústavu pri výkone práce vo verejnom záujme postupuje ústav voči dotknutému zamestnancovi primerane podľa § 117 až 121 zákona č. 55/2017 o štátnej službe a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.